

Využitie rozprávky pri formovaní hodnotového rebríčka dieťaťa

Projekt bol podporený Islandom, Lichtenštajnskom a Nórskom prostredníctvom Programu Aktívne občianstvo a inklúzia, ktorý realizuje Nadácia Ekopolis v spolupráci s Nadáciou pre deti Slovenska a SOCIA - nadácia na podporu sociálnych zmien.

Projekt: Rozprávkový smerovník - využitie rozprávky pri formovaní hodnotového rebríčka dieťaťa ako nástroja primárnej prevencie

Obdobie realizácie: júl 2013 - december 2014

Príjemca podpory: Stopka (nezisková organizácia), Ružomberok

Financovanie: 33 320,00 € (AOI 90 % = 29 988,00 €)

„Nášho dvojmesačného syna Matúša pred dvoma dňami operovali a tak sme na prácu nejaký čas ani nepomysleli. Všetko však dopadlo dobre a tak, rovnako ako mnohokrát pred návštevou nemocnice, nakukli sme na stránku Programu aktívne občianstvo a inklúzia, či náhodou neboli zverejnené dlho očakávané výsledky. Bolo na neuverenie, keď som stál s manželkou na nemocničnej chodbe a cez mobil sme si pozerali zoznam podporených projektov. Medzi nimi bol i ten náš - Stopkársky. Nesmierne sme sa zaradovali, že budeme môcť našu prácu zas posunúť kus dopredu. Intenzívnejšie pracovať s cieľovou skupinou, obohatiť podujatia striktnejšie o edukatívny rozmer, no zároveň sa na naše plecia položila i veľká zodpovednosť a požiadavky. Z nemocnice sme tak odchádzali dvojnásobne potešení a odhodlaní dať sa do práce.“ Roman Martinovič (riaditeľ organizácie)

Realizátor projektu

Stopka je nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby, ktorej poslaním je pozitívne ovplyvňovať vzťah človeka k sebe, k iným a k prostrediu, v ktorom žije a to prostredníctvom zážitku a integrácie. Zameriava sa na prácu s deťmi, mládežou a rodinou, pričom pre tieto cieľové skupiny pripravuje mnoho zážitkových programov a podujatí zameraných na environmentálnu a prosociálnu výchovu. Nakoľko zamestnáva viac, ako 50 % zamestnancov so ZP, funguje aj ako chránená dielňa.

Stopka vyznáva hodnoty profesionality, spolupatričnosti, otvorenosti, inovatívnosti a inklúzie. Ich víziou je zelený svet plný zodpovedných ľudí vyznávajúcich hodnoty dobra a lásky, ktorí si vážia nie len seba, ale aj iných ľudí i prostredie v ktorom žijú, rozvíjajú svoj osobný potenciál, vedomosti a zručnosti a plne si uvedomujú dôsledky svojich činov.

O projekte

Hlavným cieľom projektu bolo posilniť u ohrozených detí hodnoty dobra, lásky a zdravia, ako základ pre zvýšenie ich pozitívneho prístupu k sebe i okoliu a ako prevenciu proti prejavom vzájomnej intolerancie a nenávisti. Preto usporiadali 72 pravidelných stretnutí v priestoroch vlastnej čajovne Aquila pre 963 detí. Tieto stretnutia neboli len o starej slovenskej rozprávke, i keď tá vždy tvorila hlavný motív stretnutia. Podstatou bol odkaz, ktorý sa v tej, či onej práve odohranej rozprávke ukrýval. A tak sa Stopkáči spolu s ich malými kamarátmi v roku 2013 i 2014 sústredili najmä na odhaľovanie a upevňovanie hodnôt dobra, lásky a zdravia, ktoré si priblížili nie len prostredníctvom poučenia plynúceho z dramatizovaného rozprávkového deja, ale v deťoch tieto hodnoty umocnili aj prostredníctvom hier a zážitkových aktivít, či rozprávání a tvorivých dielní. Okrem toho zrealizovali ďalších 206 stretnutí na pôde základných a materských škôl Dolného Liptova, pripravili odborné semináre o využití rozprávky v pedagogickom procese i doma v rodine a tiež výstavy prác detí i dospelákov na rozprávkové témy.

Prínos pre cieľovú skupinu

Stopka sa pravidelnej práci s deťmi venuje už niekoľko rokov. Vďaka tomuto projektu sa podarilo aktivity zdokonaľiť, inovovať a cieľavedome prostredníctvom nich posilňovať hodnoty u detí. Výsledkom bolo, že už aj tak navštevované podujatia niekoľkokrát presiahli predpokladanú účasť.

Deti sa prostredníctvom rozprávok, hier a tvorivých aktivít učili čo je to dobro, ako prejavíť lásku, prečo si vážiť zdravie i mnoho iného a zároveň mohli stráviť príjemné popoludnie so svojou rodinou.

Rodičia a učitelia sa oboznámili s novými účinnejšími nástrojmi na formovanie osobnosti detí.

Netreba však zabúdať ani na mladých ľudí, ktorí sa do projektu aktívne zapojili najmä ako vystavovatelia na výstave „Je v našom živote ešte rozprávka?“. Pre deti a širokú verejnosť pripravili vlastné fotografie a leporelá. Vďaka tomu sa mohli zamyslieť, kde je v ich živote rozprávka, no zároveň nadobudli pocit spolupatričnosti a dôležitosti, ktorý vo svojom veku tak hľadajú. Viacerí mladí sa do projektu zapojili aj ako dobrovoľníci a mohli tak využiť svoje schopnosti pri vytváraní zaujímavých kulís, či pomôcok a zároveň si tak nájsť nové priateľstvá.

Pozitívny dopad projektu v Stopke nevnímali len prostredníctvom realizácie naplánovaných evaluačných metód. Oveľa väčšiu výpovednú hodnotu mali paradoxne neplánované situácie a momenty. Keď sa podarilo po stretnutí s deťmi „pristihnúť“ rodičov, ako sa ďalej so svojimi ratolesťami rozprávajú o témach práve zrealizovaného stretnutia. Alebo keď niektorí rodičia sami od seba poďakovali a

zároveň prezradili, že so svojimi deťmi oveľa radšej chodia na vzdelávací program Stopky, ako napríklad do detských zábavných centier, a to práve vďaka tomu, že sami pocifujú, že sa tu ich deti niečo naučia. Niekoľkokrát sa tiež stalo, že na internete, či v miestnej tlači náhodne objavili článok o realizovanom programe, ktorého autorom boli žiaci, či učitelia zapojených škôl. O tom, že mal vzdelávací program zmysel svedčí i fakt, že si školy navzájom posúvali informácie o jeho realizácii a že teraz po skončení projektu žiadajú o pokračovanie.

Prínos pre organizáciu

Projekt predstavoval pre Stopku veľkú radosť, ale najmä výzvu, hlavne po administratívnej a organizačnej stránke. Síce sú prevádzkovatelia chránenej dielne, kde musia pravidelne spracovávať množstvo administratívnych podkladov pre čerpanie príspevkov, no projektový manažment v takomto rozsahu videli prvý raz. Najdôležitejší prínos bol interný systém, ktorý zaviedli pri čerpaní rozpočtových položiek a spôsob spätnej kontroly vynaložených nákladov. Taktiež veľkým plusom bolo vytvorenie oficiálnych vzorov tlačív, ktoré používajú dodnes.

Počas projektu tiež zrealizovali 3 interné tréningy zamestnancov a dobrovoľníkov Stopky n.o., ktoré boli zamerané na posilňovanie lektorských kompetencií, vytvárali priestor pre vzájomnú výmenu skúseností a posilnili schopnosti využívať vytvorené metodiky projektu v praxi. Taktiež vypracovali metodiky k vzdelávacím programom pre otvorené skupiny aj pre školské programy.

Zaobstarali závesný systém na výstavy, prívesný vozík, kopírovací stroj, či nakúpili a vyrobili rekvizity, kostýmy aj kulisy k vzdelávacím programom, ktoré im pomohli v rozširovaní a skvalitňovaní i všetkých aktivít. Tieto opatrenia im tak umožnili nielen naplniť výsledky projektu, ale ponúkať tieto programy cieľovým skupinám aj po jeho skončení, nakoľko je o ne veľký záujem. Taktiež nadobudli viacero potrebných zručností (manažérske, lektorské, marketingové) a získali množstvo kontaktov na materské a základné školy regiónu.

Najväčším prínosom je však zmena myslenia ľudí, pracujúcich v Stopke. Zistili, že sú pripravení aj na väčšie projekty, s ktorými sa dokážu zodpovedne popasovať. Zároveň aj svoju budúcnosť začali spájať s realizáciou podobných vzdelávacích programov oveľa viac, ako kedykoľvek predtým.

Viacerí realizátori podporených projektov sa sťažovali na vysokú administratívnu náročnosť. V Stopke to naopak hodnotia pozitívne. Možno je to tým, že štát na nich, ako prevádzkovateľa chránenej dielne kladie vysoké požiadavky a tak sú už proti zvýšenej administratíve odolnejší. Ale práve mesačné zoznamy výdavkov, správy a ďalšie výkazy im pomáhali držať výdavky na uzde a zároveň držať sa naplánovaných výsledkov. Vďaka spracovaným priebežným správam bolo uzatvorenie projektu veľmi jednoduché. Trochu problém bolo 10 kalendárnych dní (pritom v príručkách bolo predtým uvádzané 10 pracovných dní) na predloženie

mesačných zoznamov výdavkov. Problémy im robili aj neprístupné formuláre pre zrakovo postihnutých zamestnancov (formuláre nebolo možné efektívne čítať a vyplňovať pomocou čítacích programov pre nevidiacich). Toto je ale žiaľ problém takmer všetkých grantových programov.

Skúsenosti, ponaučenia a odporúčania

Pri príprave projektu sa v Stopke báli stanoviť nižšie hodnoty kvantitatívnych výsledkov a taktiež stanovili pomerne nízku cenu práce, čo nakoniec vyústilo do prepracovanosti. Navyše bol o programy veľký záujem a nedokázali odmietiť objednávky zo strany škôl. Tak namiesto 90 stretnutí zrealizovali až 206, čo bolo naozaj veľmi náročné. Do budúca si tak budú vedieť reálnejšie zhodnotiť vlastné kapacity a nebudú sa báť reálne ohodnotiť cenu práce. Je naozaj dôležité veriť si a nebať sa, aj keď ste menšia organizácia.

Pre Stopku bolo tiež poučením, že metodická príprava programov tohto typu netrvá krátko a pracuje na nej celý tím ľudí. Preto je dôležité sa ešte pri príprave projektov reálne zamyslieť, koľko času na prípravu obsahu potrebujete.

English summary

We are a nonprofit organisation providing services in the area of informal education (development of lifeskills and environmental education) and in social area. Our mission is to positively affect relation of the man to himself, to other people and to environment. Target groups: child, youth, family.

The goal of the project was to gather around fairy-tales and use them in teaching positive values to children. The hidden messages of old fairy tales were presented to children via improvisation theatre and experiential activities.

Main lessons and recommendations:

- When designing their project at Stopka, they set the values of quantitative results too high and set their labour cost quite low. As a result, people from this organisation were overworked. In addition, the interest in the programs was high and they were not able to decline orders from schools. So, instead of 90 meetings, they organised 206! So, in the future they should be able to estimate their own capacities better and should not be afraid to define the labour cost properly. It is truly important to trust yourselves, even if you are a small organisation!
- To design the methodology of programmes takes quite some time, involving an entire team of people. Therefore, the time required for the project content development needs to be very well considered during the process of a project preparation.